C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1654/24 Judecătoria Soroca sediul Central
1-24111306-03-21rji-29112024 Judecător Gh.Mîțu

D E C I Z I E
În numele Legii
01 aprilie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Oxana Mironov

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 07.11.2024, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Guțu Vasili** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 03.10.2024 în Judecătoria Soroca sediul Central a parvenit spre examinare plângerea depusă de condamnatul Guțu Vasili împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul a indică, că a fost deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO. În special s-a referit la supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m^2, condiții sanitare precare, lipsa reparației, îmbăiere doar o dată în săptămână, umiditate ridicată și mucegai pe pereți din cauza lipsei sistemului de ventilare, iluminare insuficientă, neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție, neasigurarea acordării asistenței medicale și tratamentul medical necesar.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art.3 CEDO referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 07.11.2024 s-a admis plângerea condamnatului Guțu Vasili împotriva administrației instituției

penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO.

S-a constatat faptul că, Guțu Vasili a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în total 448 zile în Penitenciarul nr.6 Soroca, în perioada 14.08.2023-04.11.2024.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, termenul pedepsei definitive de 8 ani închisoare, stabilit lui Guțu Vasili prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 29.04.2021, s-a redus cu 44 zile, pentru perioada de 440 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea o zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 8 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu pot fi reduse, instanța de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6 Soroca să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art.473^4 alin.(3) CPP, instituţia penitenciară urmează să informeaze instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, solicitând casarea ei în partea reducerii pedepsei condamnatului, din considerent că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant.

Susține recurentul că, judecătorul de instrucție a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Guțu Vasili.

Menționează recurentul, că instanța de fond la soluționarea cauzei nu a luat în considerație ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacității de deținere pentru fiecare instituție - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6 Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiul minim de 4 m^2 pentru un deținut (la moment fiind 589 condamnaţi).

Prin urmare, la aprecierea condițiilor de detenție corespunzător plângerii adresate Guțu Vasili, judecătorul de instrucție s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată si urmează a fi admisă cu emiterea unei soluții în favoarea condamnatului, bazându-se în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum,

Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

De rând cu aceasta, susține recurentul că, Guțu Vasili pe parcursul deținerii sale în Penitenciarul nr.6 Soroca nu a înaintat nici o plângere către administrația penitenciarului în care s-a deținut cu referire la neconformitatea condițiilor de detenție, inclusiv nu a înaintat astfel de cereri nici în instanțele naționale (în ordinea civilă) nici internaționale pentru constatarea condițiilor precare în care considera că se deține.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Referințe la caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, ținând cont de poziția condamnatului expusă în referință, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Guțu Vasili împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Guțu Vasili în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada 14.08.2023-04.11.2024.

În plângerea depusă cât și în cadrul judecării plângerii, condamnatul Guțu Vasili a invocat la supraaglomerarea celulelor, nerespectarea standardului de suprafață a fiecărui deținut de 4m^2, condiții sanitare precare, lipsa reparației, îmbăiere doar o dată în săptămână, umiditate ridicată și mucegai pe pereți din cauza lipsei sistemului de ventilare, iluminare insuficientă, neluarea măsurilor de deratizare și dezinsecție, neasigurarea acordării asistenței medicale și tratamentul medical necesar.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.6-Soroca sub nr.2/4755 din 04.11.2024:

În Penitenciarul nr.6 Soroca Guțu Vasili s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca după cum urmează:

-în perioada 14.08.2023-03.12.2023, în sectorul nr.8, secția/celula nr.5, cu suprafața de 34,35m^2, în care se deținеau 4 persoane;

-în perioada 03.12.2023-04.11.2024, în sectorul nr.8, secția/celula nr.14, cu suprafața de 32,18m^2, în care se deținеau 6 persoane;

Se mai indică în raport că Penitenciarul nr.6 Soroca posedă două încăperi special amenajate cu o suprafaţa de 38,28 m^2 şi respectiv 4 m^2, în care în total se află 5 maşini de spălat haine cu următoarele capacităţi: o maşină de spălat - 60 kg; o maşină de spălat - 18 kg; trei maşini de spălat - 11kg. De asemenea în încăpere se află şi o centrifugă pentru a usca hainele, iar 4 maşini de spălat sunt dotate cu centrifugă de fabrică. Totodată, în încăperea cea mare, se află şi o maşină de cusut hainele în caz că hainele simt deteriorate sau pentru a coase lenjeriile de pat care s-au rupt. Lunar, deținuții sunt asigurați cu obiecte sanitaro-igienice conform Hotărîrii de Guvern nr. 609 din 29.06.2006, ofițerii de reintegrare întocmesc o listă cu deținuții din fiecare sector în care indică cantitatea în gr./buc. a obiectelor sanitaro-igienice pe care deținuții trebuie să le primească contra semnătură. Lenjeria de pat se distribuie la dorinţa deținutului. La sfârșitul lunii, lista se transmite în contabilitate pentru ca bunurile eliberate pentru deţinuţi să fie casate. Deţinuţii se îmbăiesc cu apă caldă cel puţin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei de către condamnaţi. Băile/duşurile sunt centralizate şi se află în fiecare zonă locativă. Astfel, baia din zona locativă nr. 1, are o cameră de schimb cu suprafaţa de 21,15 m2, şi suprafaţa totală a băii este 35,95 m2. Baia din zona locativă nr. 2 are o suprafaţă de 30,6 m2 şi camera de schimb are o suprafaţă de 20,96 m^2. De asemenea, se află o baie şi în sectorul nr.12 (art. 206 Cod de executare, loc de securitate) care are o suprafaţă de 18 m^2. Conform unui grafic prestabilit deţinuţii au acces la baie. în ziua în care deţinuţii se îmbăiesc, apa se încălzeşte cu ajutorul cazangeriei centrale sau bateriilor solare amplasate pe acoperişul sectorului nr. 10 a zonei locative nr.1. în fiecare an, băile se împrospătează cu lapte de var. Alimentarea deţinuţilor este asigurată cu produse alimentare prevăzute de normele alimentare zilnice efectuate sub formă de hrană gata.

Constatând, că condamnatul s-a deținut în condiții unde se respecta norma spațiului locativ, totodată, judecătorul de instrucție întemeiat a stabilit faptul, că pe parcursul perioadei vizate Guțu Vasili a fost plasat în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții precare, contrare prevederilor art.3 CEDO, și anume a fost deținut în celule populate cu diferite insecte, unde umiditatea este ridicată, fiind şi mucegai pe pereți.

Faptul, că condamnatul s-a deținut în celulă populată cu diferite insecte, nu a fost contrazis în mod ferm de către administrația instituției penitenciare, or, prezentarea contractelor încheiate cu agenții economici specializați nu atestă că de facto deratizarea și dezinfectarea încăperilor a fost efectuată, iar dacă a fost efectuată nu atestă calitatea serviciilor prestate. Deci la caz nu s-au prezentat actele, care ar confirma că la Penitenciarul nr.6 Soroca într-adevăr trimestrial a fost efectuată deratizarea și dezinfectarea încăperilor.

Colegiul penal consideră, că instanța de judecată corect a apreciat drept temeinică alegația condamnatului cu privire la umiditatea sporită în celulă, prezența mucegaiului pe pereți, administrația penitenciarului făcând în raport o descriere generală a condițiilor de detenție în cadrul penitenciarului, neoferind răspuns concret, argumentat prin probe pe marginea pretențiilor invocate de condamnat, lăsând a fi dubioasă respectarea prevederilor art.3 CEDO.

Colegiul penal reține, că potrivit concluziilor din *Raportul privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.6 Soroca din cadrul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor la 14.12.2023*, Serviciul medical al Penitenciarului nr.6 Soroca, nu corespundere cu standardele naționale de funcționare, nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat. În acest sens CpPT îşi exprimă îngrijorarea privind condițiile din serviciul medical şi accesul nelimitat în serviciul medical al personalului nemedical. De asemenea în concluziile raportului CpPT *a constatat existența problemelor grave privind condiţiile igienice din spaţiile de detenţie, în multe celule fiind prezent mucegaiul, recomandând evaluarea condiţiilor igienice în toate spaţiile de detenţie, pentru tratarea şi nimicirea mucegaiului*.

Deci, analizând minuțios textul raportului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție ale deținutului Guțu Vasili, prezentat de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca în prima instanță, precum analizând și argumentele recursului, Colegiul penal nu a regăsit expunerea argumentelor temeinice ce ar diminua credibilitatea pretențiilor invocate de condamnat.

Dintre aspectele detenției ale căror încălcări s-au constatat prin încheiere, recurentul nu argumentează la concret dezacordul cu constatarea judecătorului de instrucție a faptului populării insectelor în celulele în care se deținea condamnatul Guțu Vasili, a faptului că în secțiile penitenciarului umiditatea este sporită cu mucegai pe pereți, recurentul axându-se în mare parte la respectarea spațiului de detenție, reiterând cele expuse în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului Guțu Vasili în instituția penitenciară.

CtEDO în nenumărate ori a explicat, că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art.3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul

care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, cauza Idalov c. Rusiei).

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Guțu Vasili, pe parcursul detenției sale în perioada vizată în Penitenciarul nr.6 Soroca, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada menționată de detenție și de executare a pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca, condamnatul Guțu Vasili nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiții a executării detenției, care de alt fel se rezumă nu doar la respectarea spațiului de detenție prevăzut de lege.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca, condamnatul Guțu Vasili nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenţiei.

Astfel, Colegiul penal apreciază, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Guțu Vasili în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO: în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada 14.08.2023-04.11.2024, pe o perioadă de 448 zile.

Având în vedere prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Guțu Vasili cu 44 zile pentru perioada de 440 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Deci, la caz termenul pedepsei definitive de 8 ani închisoare stabilit lui Guțu Vasili prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 29.04.2021, just s-a redus cu 44 zile, iar perioada rămase de 8 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu pot fi redusă, instanța întemeiat le-a lăsat în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile 473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Guțu Vasili, corect aplicând formula de calcul stipulată de legislator în textul legii, motivând eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și

echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea ambelor cereri de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 07.11.2024, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Guțu Vasili** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.